

Posudek na bakalářskou práci

posudek vedoucího práce
 posudek oponenta

Jméno posuzovatele: PhDr. Natalie Dytková

Datum: 5.5.2010

Autor:

Alena Procházková, DiS

Název práce:

Sociální rehabilitace osob s PAS

Práce je literární rešerší. Práce obsahuje vlastní výsledky.

Cíle práce (předmět rešerše, pracovní hypotéza...)

Cílem práce je v **teoretické části** informovat o poruchách autistického spektra, možnostech výchovy a vzdělávání autistických dětí, zdůraznit příznivý vliv využívání sociálních služeb na pozdější sociální rehabilitaci a popsat faktory, které se na tomto procesu podílejí. V **praktické části** se autorka metodou rozhovoru s poskytovateli sociálních služeb snažila upozornit laickou i odbornou veřejnost na význam existence sociální rehabilitace formou zaměstnání lidí s PAS.

Struktura (členění) práce:

Práce je členěna na část teoretickou a praktickou. Větší pozornost je věnována teoretické části, ve které autorka stručně charakterizuje problematiku poruch autistického spektra, možnosti vzdělávání osob s PAS, poskytované sociální služby a formy sociální rehabilitace. Menší prostor (cca 10 stran) je věnován praktické části, ve které jsou metodou polostandardizovaného rozhovoru dotazováni poskytovatelé sociálních služeb na úroveň těchto služeb a možnosti sociální rehabilitace osob s PAS.

Jsou použité literární zdroje dostatečné a jsou v práci správně citovány?

Použil(a) autor(ka) v rešerší relevantní údaje z literárních zdrojů?

Seznam použité literatury obsahuje 32 titulů, které jsou aktuální, vydané většinou po roce 2000. V použitých citacích se však objevuje malý zlomek titulů, přestože, dle mého názoru, počet citací – 48, na 28 stranách je poměrně velký. Práce dále odkazuje na 15 internetových pramenů.

Jsou získané vlastní výsledky nebo zvolené téma adekvátně diskutovány?

V **teoretické části** autorka velice stručně vysvětluje jednotlivě formy autismu.

Domnívám se však, že jejich charakteristika vyžaduje **hlubší analýzu** ohledně možností vzdělávání, sociálního rozvoje a tím i sociální rehabilitace a následného uplatnění v životě.

Jistým omezením je jednostranné zaměření na těžší formy autismu a malá pozornost je věnována lehčím formám (Aspergerův syndrom, který je vázán na inteligenci v pásmu geniality). Z hlediska možností sociální rehabilitace je však toto rozlišení zásadní.

V kapitole 3. Vzdělávání a sociální učení **postrádám** jakoukoli zmínku o významu **rodiny** při výchově dětí s PAS. Jsem si vědoma toho, že toto není cílem práce, ale jestliže autorka tuto problematiku zařadila, je úloha rodiny neopominutelná.

V posledních letech se významně rozvíjejí možnosti diagnostiky, léčby i výchovy zejména dětí s epilepsií a lehčích forem autistického spektra. Tím vznikají možnosti **integrace těchto dětí** a jejich lepšího uplatnění v dospělosti. V souvislosti s **Aspergerovým syndromem** postrádám alespoň zmínku, jak je řešena problematika vzdělávání tzv. **nadaných dětí**, tj. dětí s inteligencí v pásmu geniality. Velice povrchně je zpracována problematika **sociální rehabilitace osob s PAS**. Klasifikace

druhů sociálního učení je neúplná a jejich význam pro rozvoj osobnosti s PAS je opominut.

V kapitole 5. Sociální rehabilitace jsou popisovány činnosti a způsoby sociální rehabilitace. Je zde velký počet citací a některé strany (str. 32, 33,37) kromě citací neobsahují téměř jiný text.

Formální úroveň práce (obrazová dokumentace, grafika, text, jazyková úroveň):

Po jazykové stránce je práce zpracována velice dobře. Praktická část neobsahuje obrazovou nebo grafickou dokumentaci. Nevyžaduje to však použitá metodika.

Splnění cílů práce a celkové hodnocení:

Cíle teoretické části i přes připomínky byly splněny.

V praktické části oceňuji zdůraznění nutnosti informovat odbornou i laickou veřejnost o nutnosti zaměstnání dospělých s PAS. Jak autorka píše, je toto povědomí minimální. Proto své šetření zaměřila na zjištění, zda se poskytovatelé sociálních služeb pro osoby s PAS domnívají, že je v ČR návaznost služeb sociální a pracovní rehabilitace pro dospělé s PAS. Jako metodu šetření zvolila polostandardizovaný rozhovor a kladení otázek elektronickou poštou. Jde celkem o 9 otázek, které jsou formulovány jako otázky otevřené a jsou velice dobře formulovány vzhledem k cíli i z hlediska srozumitelnosti. Ani jedna se však neptá, zda existuje možnost pracovního zapojení osob s PAS bez pomoci společnosti. I zde je patrné jednostranné zaměření na osoby s těžšími formami autismu. **V popisu vzorku respondentů** postrádám jejich počet, kolik rozhovorů proběhlo osobně a zda 6 oslovených respondentů elektronicky odpověděli všichni.

Z **interpretace výsledků** vyplývá, že se potvrdil předpoklad, že následnost sociální a pracovní rehabilitace pro dospělé je v ČR nedostačující. **V závěru práce** autorka zmiňuje, ...“že odborná i laická veřejnost potvrdila ... domněnku, že služby pro osoby s PAS jsou naprosto nedostačující. Chybí zde chráněné bydlení a pracovní uplatnění na trhu práce.“ Kladu proto **otázku: Odkud (jakou metodou) jste zjišťovala postoje laické veřejnosti?**

Ze závěrů šetření rovněž **není známo, jakým způsobem chce autorka informovat odbornou i laickou veřejnost o nutnosti zaměstnávání dospělých s PAS.** Vzhledem k těmto skutečnostem považuji **cíl praktické části splněn pouze částečně.**

Otázky a připomínky oponenta:

1. V čem spatřujete význam rodiny při výchově dětí s PAS?
2. Jaké jsou možnosti pedagogické a sociální integrace dětí s lehčími formami autismu
3. Jaký je význam sociálního učení u osob s PAS. O jaké druhy tohoto učení byste rozšířila svou klasifikaci?
4. Jakým způsobem jste zjišťovala postoje laické veřejnosti?
5. Jak byste chtěla informovat odbornou i laickou veřejnost o výsledcích své práce?

Návrh hodnocení vedoucího práce nebo oponenta: podle výsledků obhajoby ještě

výborně velmi dobře dobře nevyhověl(a)

Podpis vedoucího práce /opponenta:

Dytková